

Canada meebrengt, en de andere belangrijke opdrachten, die de kerk heeft te verrichten”.

Br. Pol is bezwaard over deze regeling, omdat de kerken daardoor een zeer belangrijke taak, die ze in de uitvoering van art. 44 tegenover elkaar hebben, achterwege laten. Het onderling opzicht wordt niet geoefend. Het recht van kerkleden, aan wien de mogelijkheid ontnomen wordt om in voorvallende zwaarigheden door visitatoren gehoord te worden, wordt verkort. Mogelijke tyrannie van een kerkeraad over de gemeente komt niet aan het licht. Gezien het feit, dat het heil van de kerken in geding is, mag naar het oordeel van br Pol de kostenfactor niet leiden tot voorlopige buiten werking stelling van het betreffende artikel, te minder daar deze kosten niet meer dan één-vijfde van de totale kosten van het kerkverband bedragen.

Hij verzoekt op grond van een en ander de synode uit te spreken:

1e, dat de classis West van 5 April 1956 ten onrechte heeft geoordeeld, dat “hoge kosten” en andere belangrijke factoren” het niet uitvoeren van art. 44 K.O. wettigen.

2e, de kerken in de classis West derhalve geroepen zijn hun trouw aan het kerkverband ook metterdaad te tonen op hun eerstvolgende classis-vergadering en kerkvisitatoren te benoemen, die jaarlijks de kerken visiteren.

Zonder elk der door br Pol aangevoerde argumenten voor haar rekening te nemen, is uw commissie van oordeel, dat aanvaarding van de K.O. als regel voor het interkerkelijk samenleven de trouwe naleving er van insluit. Alleen wanneer de naleving onmogelijk blijkt, kan daarvan, tot de tijd, dat de verhinderende is weggenomen, worden afgeweken.

Wij vermogen niet in te zien, dat de classis West voor zulk een onmogelijkheid staat. Zij zegt dat ook zelf niet, daar als grond voor haar besluit wel wordt aangegeven de hoge kosten die uitvoering met zich brengt, maar niet wordt geconstateerd, dat de kerken deze kosten niet kunnen dragen. Evenmin als de hoge kosten het bijeenkomen van een generale synode belemmeren mogen, mag dit het geval zijn met de eveneens in de K.O. (art. 44) geformuleerde afspraak om de kerkvisiteatie te houden.

Het argument, dat er andere belangrijke opdrachten zijn, die de kerk heeft te verrichten heeft de commissie evenmin kunnen overtuigen. In art. 44 ligt een afspraak, die de kerken vrijwillig hebben aangegaan, en waarvan de rechte uitvoering de samenleving der kerken ten goede komt. Eenvoudige trouw aan de gemaakte afspraken vereist dat ook deze afspraak, die binnen de mogelijkheden ligt, wordt nagekomen.

Op grond van een ander stelt de commissie aan de synode voor:

uit te spreken, dat de besluiten van de classes van 27 November 1952 en 5 April 1956 van de kerken in het Westen inzake de kerkvisiteatie, vervallen dienen te worden verklaard.

BIJLAGE XII.

RAPPORT COMMISSIE III INZAKE CORRESPONDENTIE MET DE GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND

In handen van uw commissie is gegeven:

1. Het schrijven van de generale synode 1955/56 van De Gereformeerde Kerken in Nederland over de correspondentie met de Canadian Reformed Churches, en:

2. Het voorstel van de classis van 12 Februari 1958 van de kerken in het Oosten, dat uit de Acta worde opgediept wat destijds de argumenten waren (n.l. voor het besluit van de synode Homewood 1954 inzake de correspondentie met buitenlandse kerken).

De synode van Kampen 1951 stelde regels voor de correspondentie voor, welke door de synode van Homewood 1954 niet precies zo zijn aanvaard, doch Homewood aanvaardde als regels die, welke te vinden zijn in art. 54 van de Acta 1954.

De synode van Enschede 1955/56 constateerde deze verschillen en besloot: "Aan de eerstkomende generale synode van de Canadian Reformed Churches te verzoeken zich nader uit te spreken over de motieven, die haar kerken hebben geleid tot een andere formulering van de regelen tot de correspondentie, dan de generale synode van Kampen 1951 had voorgesteld."

Uw commissie mag met dankbaarheid constateren, dat de kerken in Nederland geen bezwaren tegen de door Homewood 1954 voorgestelde regels hebben ingebracht, doch dat de synode dezer kerken in het duister tastte aangaande de motieven, die geleid hebben tot het afwijken van Kampen 1951.

Over de motieven, die de synode 1954 hebben geleid tot haar uitspraak, is deze synode niets méér bekend dan uit de acta 1954 kan blijken. In deze zin zal dan ook aan de kerken in Nederland geantwoord moeten worden.

Voldoende aan het verzoek der genoemde classis van het Oosten, willen we uit de acta de volgende punten vermelden:

Overweging a. van Homewood 1954 luidt:

"dat correspondentie, zal zij zin hebben en vrucht dragen voor de kerken, uitvoerbaar moet zijn binnen het raam van het door de kerkenordering beschreven en voorgeschreven leven der kerken."

Van de constateringen van Homewood 1954 willen we het volgende vermelden:

"b. dat de correspondentie zoals zij voorgesteld en gewenst wordt door de synode van Kampen 1951 niet in alle delen binnen het raam van het gereformeerd kerkelijk leven uitvoerbaar, of ook zelfs gewenst is."

Overweging a. en constatering b. helpen ons enigszins verder. Toch worden hier niet voldoende redenen vermeld om daaruit te kunnen concluderen wat de motieven zijn geweest. We krijgen hieruit slechts een aanwijzing van de richting, waarin de gedachten te Homewood 1954 zijn gegaan.

Daarom stelt uw commissie u voor het volgende te antwoorden:

De synode van Homewood-Carman 1958 spreekt er haar leedwezen over uit, dat de synode van Homewood 1954 in gebreke is gebleven de motieven aan te geven, die haar hebben geleid tot een andere formulering van de regels tot correspondentie dan de generale synode van Kampen 1951 had voorgesteld.

Zij is evenwel niet bij machte zich over deze motieven nader uit te spreken, aangezien haar daaromtrent niet méér bekend is, dan wat in de acta 1954 is vermeld.

Te uwer informatie vermelden we enkele aanwijzingen, die in deze acta worden gevonden:

De synode 1954 overwoog, dat correspondentie, zal zij zin hebben en vrucht dragen voor het leven der kerken, uitvoerbaar moet zijn binnen het raam van het door de kerkenordering beschreven en voorgeschreven leven der kerken.

De synode 1954 constateerde, dat de correspondentie, zoals zij voorgesteld en gewenst wordt door de synode van Kampen 1951, niet in alle delen binnen het raam van het gereformeerd kerkelijk leven uitvoerbaar, of ook zelfs gewenst is.

Uw commissie kwam verder voor de vraag te staan, of het schrijven van de synode van Enschede 1955/1956 voor u aanleiding is de regels

voor de correspondentie, zoals die door Homewood 1954 zijn voorgesteld, te herzien. Zij is van oordeel, dat enkele wijzigingen zullen moeten worden aangebracht, doch dat de grote lijn van Homewood 1954 moet worden vastgehouden. Van dit gevoelen wil zij u thans rekenschap geven.

Hiertoe vermelden we eerst de door Kampen 1951 voorgestelde regels en daarna die, welke te Homewood 1954 zijn aanvaard.

Kampen 1951 stelde voor:

1. dat De Gereformeerde Kerken in Nederland en de Canadian Reformed Churches op elkanders leer en kerkregeling zullen acht geven en mede daartoe elkander op de hoogte zullen houden van de agenda en de besluiten van haar meeste vergaderingen, met de mogelijkheid van wederzijdse afvaardiging;

2. dat over eventuele wijzigingen en/of aanvullingen in belijdenis, kerkenordening en liturgische formulieren, voor zover mogelijk, onderling overleg zal worden gepleegd;

3. dat de door de met elkander in correspondentie staande kerken af te geven attestaties over en weer ontvankelijk worden verklaard;

4. dat de dienaren des Woords van de met elkander in correspondentie staande kerken over en weer kunnen worden uitgenodigd tot het voorgaan in de dienst des Woords en der sacramenten.

Homewood 1954 stelde voor:

dat de correspondentie zal moeten en kunnen bestaan in:

1. het ontvangen van elkanders eventuele deputaten op de meeste vergaderingen als adviseurs;

2. het aanvaarden van elkanders attestaties;

3. het toelaten van elkanders dienaren des Woords tot de bediening van Woord en sacramenten;

4. het informeren van elkander inzake genomen besluiten en eventuele wijziging of uitbouw van belijdenis en liturgie;

5. het op elkander acht geven, dat niet worde afgeweken van de gereformeerde belijdenis, in de leer, de dienst en de tucht;

6. het doen van verantwoording terzake van correspondentie met derden.

Uw commissie merkt het volgende op, dat bij vergelijking tussen de door Kampen en de door Homewood voorgestelde regels, duidelijk is:

1. dat punt 1 van Kampen verwerkt is in Homewood, punten 4 en 5, behalve de toezending van de agenda.

2. dat punt 3 van Kampen gelijk is aan punt 2 van Homewood.

3. dat punt 4 van Kampen gelijk is aan punt 3 van Homewood.

4. dat punt 6 van Homewood in Kampen niet is vermeld.

5. dat een belangrijk verschil aan de dag treedt tussen Kampen punt 2 en Homewood punt 4.

Uw commissie wil thans eerst u voorstellen de volgende regels te aanvaarden voor de correspondentie, om daarna haar advies te motiveren.

De synode besluit, dat de correspondentie met gereformeerde kerken in andere delen der wereld zal moeten en kunnen bestaan in:

1. Het toezenden aan elkander van het voorlopig agendum der meeste vergaderingen en het ontvangen van elkanders eventuele deputaten op die meeste vergaderingen als adviseurs.

2. Het aanvaarden van elkanders attestaties.

3. Het toelaten van elkanders dienaren des Woords tot de bediening van Woord en sacramenten.

4. Het informeren van elkander inzake genomen besluiten en eventuele wijzigingen of uitbouw van belijdenis, kerkenordening en liturgie.

5. Het op elkander acht geven, dat niet worde afgeweken van de gereformeerde belijdenis in de leer, de dienst, de kerkregering en de tucht.

6. Het doen van verantwoording terzake van correspondentie met derden.

Ad punt 1. Toegestemd moet worden aan Enschede 1955/56, dat de vermelding van de toezending van het voorlopig agendum der meeste vergaderingen ten onrechte achterwege is gebleven. Daarom stelt uw commissie voor dit thans op te nemen in de voorgestelde regels.

Enschede is ten onrechte van oordeel, dat Homewood niets zegt over de toezending van de besluiten der meeste vergaderingen, want Homewood vermeldde dit in punt 4. De redactie van Homewood punt 4 verbiedt immers het woord "besluiten" te verstaan louter van besluiten in verband met wijzigingen in liturgie, belijdenis en dergelijke. Daarom acht uw commissie het niet noodzakelijk het toezenden van besluiten (i.e. de acta) nog eens apart te vermelden.

Uw commissie is van oordeel, dat het ontvangen van de eventuele deputaten als adviseurs gehandhaafd moet blijven. Kampen spreekt wel van de mogelijkheid van wederzijdse afvaardiging, maar verzuimt te vermelden welke rechten deze afvaardigden hebben. Duidelijk is, dat zij geen leden der synode kunnen zijn. Wordt ook niet eens gezegd, dat zij als adviseurs ontvangen worden, dan kunnen zij, naar het oordeel van uw commissie, beter thuisblijven en de kosten en tijd der reis en afwezigheid sparen.

Ad punt 2 behoeven geen nadere opmerkingen te worden gemaakt.

Ad punt 3 geldt hetzelfde.

Ad punt 4. Wij stellen u voor het informeren van elkander inzake wijzigingen en/of uitbouw van belijdenis, kerkenordening en liturgie te handhaven tegenover het door Kampen voorgestelde onderling overleg.

Kampen voegde wel in, dat dit overleg zal plaatsvinden "zoveel mogelijk", maar uw commissie ziet de praktische mogelijkheid van dit overleg ganselijk niet. Zij kan niet zien hoe het praktisch uitvoerbaar zal zijn met de kerken in Nederland te overleggen. Gesproken wordt niet over overleg met deputaten voor de correspondentie, maar met de kerken. Uw commissie is van oordeel, dat in zeer belangrijke zaken, b.v. wijziging enz. van de belijdenis, zeker overleg gepleegd zal worden met broeders in andere landen, eventueel zelfs met deputaten voor correspondentie, teneinde hun oordeel te vernemen en zich te laten raden door hen. Praktische mogelijkheid tot overleg met de kerken ziet uw commissie niet.

Dit betekent niet, dat nu elk kerkverband maar doen kan wat het wil. In dit verband wijzen we u reeds op het voorgestelde punt 5.

In middelmatige dingen, zo zegt de K.O., zal men de buitenlandse kerken niet verwerpen, die een ander gebruik hebben dan wij. Brengen eventueel onze kerken veranderingen aan en zouden de Nederlandse kerken op grond daarvan tot de conclusie moeten komen, dat zij ons van 's HEEREN wege wel "verwerpen" moeten, dan zal het, naar het oordeel van uw commissie, zeker zo zijn, dat we zullen zeggen: Broeders, is het dan zó erg? en dat we ons ernstig zullen afvragen en zullen onderzoeken of we ons hebben te herzien.

Daar komt nog bij, dat door de toezending van het agendum der meeste vergaderingen het zuster-kerkverband reeds tevoren op de hoogte wordt gebracht met de zaken, die aan de orde zullen komen en althans de deputaten voor de correspondentie de mogelijkheid hebben tevoren een waarschuwing te laten horen, indien er gevaar bestaat, dat er afgeweken zal worden van het Woord des HEEREN.

Ad punt 5. Het verschil tussen punt 5 zoals wij dit voorstellen en punt 1 van Kampen is o.i. meer dan een verschil in formulering.

Uw commissie ziet wederom geen praktische mogelijkheid om te doen wat Kampen voorstelde, n.l. het op elkanders leer en kerkregering acht geven.

Deze mogelijkheid ziet uw commissie wel ten aanzien van het op elkander acht geven dat niet worde afgeweken van de gereformeerde belijdenis inzake leer, dienst, kerkregering en tucht. Wij verwijzen u daartoe naar hetgeen zoëven is opgemerkt ten aanzien van het toezenden van het voorlopig agendum der meeste vergaderingen en haar besluiten.

Ad punt 6. Enschede heeft er in het geheel niet over gesproken, dat Homewood dit punt heeft toegevoegd aan de door Kampen voorgestelde regels. Uw commissie acht, dat het wel gehandhaafd moet worden. Komt er een zusje bij, of ontdekt men ergens een zusje te hebben, dan zal men dat toch aan anderen mededelen? Zijn er kerken, die tot de conclusie gekomen zijn, dat ergens een zusterkerk is of een groep van zusterkerken, dan zullen zij, naar het oordeel van uw commissie, toch aan de kerken met welke zij in correspondentie staan, juist krachtens deze correspondentie, mededelen dat en waaróm zij die bepaalde kerk of kerkengroep als zusterkerken menen te moeten erkennen en handelen. We weten uit eigen ervaring, hoe weinig we vroeger wisten van het kerkelijk leven in Canada en de U.S.A. Nog weten we er niet veel van. We weten zelfs nog minder van het kerkelijk leven in Australië en andere delen der wereld. Hoe verheugend zal het zijn, wanneer we de kerken, met welke wij in correspondentie staan kunnen mededelen, dat we andere trouwe kerken des Heeren hebben ontmoet en ontdekt, onder vermelding van de redenen waaróm we menen, dat zij zusterkerken zijn.

Naar ons oordeel hebben de kerken, met welke wij correspondentie hebben, er ook recht op dit te weten.

Tevens zal dit één van de middelen zijn, waardoor op elkander toegezien zal kunnen worden, dat niet worde afgeweken van de gereformeerde belijdenis inzake leer, kerkregering of liturgie. Het aangaan van correspondentie met derden zal immers een eerste stap op de weg naar deze afwijking kunnen zijn.

Hiermede meent uw commissie haar advies voldoende te hebben gemotiveerd.

Indien de synode de door haar voorgestelde regels aanvaardt, stelt zij u voor, dat aan de deputaten voor correspondentie van onze zusterkerken ook een exemplaar van dit rapport wordt toegezonden, met het verzoek de correspondentie met onze kerken te voeren naar deze regelen.

BIJLAGE XIII.

RAPPORT COMMISSIE III INZAKE VERZOEK OM DEPUTATEN VOOR CORRESPONDENTIE MET DE HOGE OVERHEID TE BENOEMEN

Van de kerk te Houston is er het volgende voorstel:

“de synode.... 1957 besluit een drietal deputaten te benoemen tot correspondentie met de overheid, waarbij in de weg van dit deputaatschap de Canadian Reformed Churches zich officieel presenteren bij de overheid, en opdat door middel van deze deputaten de kerken zo nodig, zich met hun zaken, tot de overheid wenden.”

De classis East van 12 Februari 1958 stelt voor, dat aparte deputaten benoemd worden voor East en West, welke zo nodig voor zaken van meer dan provinciaal belang met elkaar in contact treden.